
NIEUWSBRIEF • Nr8 • SEPTEMBER 2003

STICHTING HARRY VAN KUYK

Kunst overleeft haar maker

OPGERICHT 1998 • 'S HERTOGENBOSCH

Handwritten signature and faint circular stamp.

van het bestuur

Uw bestuur heeft op de vriendenbijeenkomst vragen gekregen over de Harry van Kuyk Stichting en suggesties ontvangen voor volgende bijeenkomsten. Wat dit laatste betreft, zijn we al volop bezig die voor volgend jaar voor te bereiden, rekening houdend met uw inbreng. De meest gestelde vragen gaan over het ontstaan van de stichting en het werk van Harry. Ik leg u er een aantal voor, met antwoorden.

'Hebben diegenen die de stichting hebben opgericht hun bezit van werk van Harry van Kuyk nog thuis of heeft de stichting het ook materieel in bezit?'

Om te voorkomen dat de collectie van de stichters bij hun scheiding uiteen zou vallen, besloten zij deze onder te brengen in een stichting. Deze laatste is dus nu eigenaresse. In de statuten is opgenomen dat de voormalige eigenaren (en hun twee kinderen) voorrang hebben bij het in bruikleen geven door de stichting van werk van Harry dat zij oorspronkelijk in hun bezit hadden.

Waar bevindt zich het werk dat in bezit is van de stichting en is dat ook verzekerd?

Veel werk hangt dus nog bij de oorspronkelijke familieleden thuis. Wat zij niet in bruikleen hebben genomen bevindt zich in het depot dat beheerd wordt door de penningmeester van het bestuur. De stichting kent een bruikleenovereenkomst waarin staat onder Artikel 1 lid 2 dat bruikleennemer het bruikleen op zijn kosten dient te verzekeren en verzekerd te houden tegen All Risks, van spijker tot spijker, voor de met de bruikleengever overeengekomen waarde. Ook het werk in depot is verzekerd.

Waaruit bestaat het kunstbezit van de stichting precies en kunnen vrienden gebruik maken van een bruikleenregeling?

Het bezit van de stichting is te uitgebreid om hier kort te kunnen weergeven. Het omvat veel van Harry van Kuyks werk van het begin van de jaren zeventig, zoals Aldus Manutius (1971) en het Groot ABCdarium (1973) tot heden, met als laatste aanwinsten een schenking van de serie met zes werken, ingelijst, van verschillende technieken (2000) en de reliëfdruk Cascade (2003) met de drukvorm ervan.

Naast dit werk heeft de stichting veel van wat Harry als schrijver heeft geproduceerd, verder ontwerpen, schetsen en sjablonen en artikelen uit kranten en tijdschriften over Harry en zijn werk. Momenteel wordt dit alles in kaart gebracht en het is de bedoeling hiervan een aparte uitgave te maken.

Het antwoord op het tweede deel van deze vraag wordt zeker 'Ja'. Het bestuur beraadt zich momenteel over de voorwaarden waaronder werk van Harry door vrienden kan worden geleend en zal komen met een lijst met werken die zich momenteel in het depot bevinden en voor uitleen in aanmerking komen.

Kan een volgende bijeenkomst niet alleen nieuw werk van Harry getoond worden, maar ook bestaand werk?

De vragensteller is daar benieuwd naar en het lijkt hem te passen in het vriendenconcept. Het bestuur is het daarmee eens en zal deze suggestie meenemen in de voorbereiding van de volgende vriendenbijeenkomst.

vriendenbijeenkomst 6 april

Een verstilde zondagochtend, een schuchtere voorjaarszon, binnentreden in hotel 't Spijker, tot mijn verbazing zijn op dit vroege uur het terras en de zaal al gevuld met passanten, veelal voorzien van koffie en gebak.

Met de lift naar boven, naar die magnifieke panoramazaal, die werkelijk een panoramisch uitzicht biedt. Aan de ene zijde uitzicht op de glooiende helling met de bebouwing van Beek, de twee kerkjes en het kleine kerkhofje.

foto: Frans Kup

De raampartij aan de tegenoverliggende kant geeft een onbelemmerd uitzicht op de onvolprezen Ooijpolder. De 'vrienden' druppelen achter elkaar binnen, velen die elkaar al kennen van voorafgaande jaren. Nadat iedereen voorzien is van koffie, de presentatie van de premieprent. Harry geeft een korte toelichting over het ontstaan van deze prent, een ontroerend verhaal over een eenzaam jongetje. Vervolgens neemt Paul Wilbers het woord, burgemeester van de gemeente Ubbergen. Iedereen hangt aan zijn lippen. Paul droomde ooit van een carrière in de kunst; ingegeven door het bekende beeld van een schilder met zijn model, edoch.....

De met vrienden naar twee kanten gevulde Panoramazaal van Hotel 't Spijker luisterde aandachtig naar de boeiende voordracht van burgemeester Paul Wilbers (foto boven) waarna Harry onder toezienend oog van Kees van Katwijk hem bedankte voor zijn fantastische bijdrage (foto onder).

Zijn vader [goed katholiek] verbood hem dit; 'Je mag alles worden, desnoods protestant, maar geen kunstenaar!' Paul lardeert zijn verhaal vervolgens met het voorlezen van een gedeelte uit de 'Titaantjes' van Nescio en een stukje uit Olivier en Adriaan van Leonard Huizenga. Om redenen van plaatsgebrek in deze nieuwsbrief zijn de citaten uit genoemde boeken niet in het betoog van Paul Wilbers opgenomen. Het nalezen ervan is echter alleszins de moeite waard.

Na het overheerlijke culinaire lunchbuffet vertelt de voorzitter van de Harry van Kuyk Stichting, Hans Groothuijse over de aankoop en financiering van het Lindsen-orgel in het kerkje te Persingen. Harry maakte voor dit doel een prachtige witte reliëfdruk.

Het was duidelijk dat alle aanwezigen dit als een unieke kans beschouwden om een dergelijk werk met Harry's duidelijke signatuur te bemachtigen.

Inmiddels is de gehele oplage van 100 stuks verkocht, werkelijk een indrukwekkend werk van Harry als men bedenkt dat het drukken van één prent alleen al zo'n 2½ á 3 uur in beslag neemt.

Tot besluit van deze geanimeerde bijeenkomst las Harry een nog niet eerder gepubliceerd verhaal van eigen hand voor, een verhaal wat Harry ten voeten uit typeert, relativerend en vol humor. Als bestuur kijken we terug op een geslaagde bijeenkomst en gaan ons vast beraden op die van 2004.

Martiene Visser.

foto's links en onder: Frans Kup

Grote belangstelling voor de reliëfdruk voor de Persingse kerk waarbij secretaris Martiene en penningmeester Kees de helpende hand boden bij de verkoop.

foto: FransKup

Dames en heren,

Er is aangekondigd dat ik het over kunst zou gaan hebben. En nog wel op kabareteske wijze. Maar over een bloedserieuze zaak als kunst, kun je niet lollig doen. En vandaar dat het in cabaret eerder gaat over bejaardenhuizen, politici en Maxima dan over kunst. Een keer heb ik iets lolligs gezien over kunst. In de Münchener Pinakothek bevindt zich een schilderij dat heet 'de kunstcritici'. Wij zien daarop vier apen die in een spiegel kijken en zichzelf daarbij heel belangrijk vinden.

Voor het overige is kunst een bloedserieuze aangelegenheid. Kunstkritiek is een strijd van meningen en die heeft al vanaf de oudheid een relatief beperkte groep mensen verdeeld gehouden. En dat leverde weer bibliotheken op, vol met boeken over kunst. Je moet al een Volkert van der G. achtig tijdsbestek voor de boeg hebben, om je een beetje te kunnen inlezen. De meeste mensen weten wel iets van kunst (Van Gogh had maar een oor, Beethoven was doof), maar hebben er niet zoveel voor over. En daarom is bij De Slegte de kunstafdeling zeer populair. Er is immers altijd wel weer een uitgever te vinden die in zijn kringen hoort dat die en die helemaal in is en dan een boek uitbrengt en dan constateert dat dat inderdaad een boek was alleen voor zijn kringen. En daar zitten wij, gewoon volk, mooi goed mee.

Ik was in Groesbeek een tijdje wethouder Kunst. Leidy van der Aalst doet dat nu hier. Dat is geen eer: kunstzaken. Daar wordt niet om

gevochten in de coalitiebesprekingen, daar word je mee opgezadeld. Er is immers nooit geld voor kunst en wat er komt te staan of te hangen is discutabel onder de bevolking. Wie aan het eind van de college-onderhandelingen nog steeds kunst in portefeuille heeft, heeft de verkiezingen eigenlijk verloren. Een beetje politicus loopt ervoor weg als een paard uit een brandende stal, als Dracula voor het crucifix. Je scoort er niet mee. Laat ik u een voorbeeld geven uit onze eigen gemeente. De Deurzakkers uit Ooij verzochten om een gesprek met de burgemeester over de plaatsing van een kunstwerk in de dorpskern. Ik dacht: die komen subsidie vragen. Maar zij wilden voorkomen dat er subsidie kwam vande gemeente. Subsidie betekent immers: de kunstcommissie. 'En dan komt er iets wat wij niet willen.'

Later werd ik gekozen in het polderdistrict Groot Maas en Waal. Ook daar moesten portefeuilles verdeeld worden. Ik dacht: In Groesbeek deed ik kunst, dan opteer ik hier voor 'kunstwerken'. Dat blijken dus allerlei waterstaatkundige openbare werken te zijn.

Dames en heren, als je de literatur erop naslaat is kunstenaar geen vrolijk beroep. Het lijden aan de wereld, een soort ingebouwde weltschmerz tot onderwerp van je dagelijkse 'schaffen' te maken, is een zelfkwellende levenshouding.

Het kwam niet zo heel vaak voor, maar in mijn jongenstijd ging ik met mijn ouders wel eens mee naar het museum. En het liefst ging ik dan mee naar een museum met schilderijen. Van kunst wist ik helemaal niets, maar ik had al gauw ontdekt dat kunstenaars iets hadden met blote vrouwen. En in de wereld waarin ik toen leefde, de wereld waarin de Piccolo en De Lach zo ongeveer de meest schunnige blaadjes waren die er bestonden, in die wereld kwam je er nooit achter hoe een blote vrouw eruit zag. Terwijl iets in mijn jongenshoofd toch voortdurend aangaf dat

dat belangrijk was om te weten, dat je daar in je latere leven nog veel aan kon hebben.

Soms bleef ik lang drementen bij blote schilderijen met spannende titels als: liggend naakt, het strand bij Domburg of vrouw in maanlicht. Ik deed dan net of ik de tekstbordjes niet goed kon lezen, om maar vooral heel dicht bij het schilderij te kunnen komen. Mijn moeder sloeg mijn interesse vaak met argwaan gade. En als ik te lang stilstond bij een blote engel of bij een natuurgetrouwe weergave van Maria Magdalena, dan zei ze altijd: Jongen, dit moet je met kunstogen bekijken. Maar kunstogen had ik niet; ik keek met jongensogen. Ik sloeg dan aan het fantaseren over hoe graag ook ik blote vrouwen wilde schilderen en welke meisjes uit mijn omgeving dan vooral mijn kunstobject moesten worden. Ik had al hele mooie schilderijen in mijn hoofd van mijn buurmeisje met op de achtergrond het Grotje bij de Hoge Hoenderberg. Of wat dacht u van: wandelend naakt op de Stekkenberg? Nee, dames en heren, kunstenaars waren begenadigde mensen: zij mochten naar bloot kijken zonder, zoals ik, voor viezerik uitgemaakt te worden.

Kunstenaar worden is lange tijd om die reden een diep gekoesterd toekomstideaal gebleven. Al kon ik ook wel begrijpen dat mijn vader wel eens tegen mijn zus zei: je bent vrij in je keuze, al is het een protestant, als je maar niet met een kunstenaar thuiskomt. Het is een protestant geworden.

U begrijpt uit het voorgaande, dames en heren, dat ik geen voorstander ben van abstracte kunst. Zeker niet als het gaat om kunst voor iedereen; kunst die buiten in het openbaar te kijk staat. Van die abstracte kunstwerken waar je nix aan kan zien. Van die kunstwerken waarvan je denkt: sta ik niet toch naar iets te kijken wat de vuilnismannen bij de grofvuilronde zijn vergeten op te halen? Maar het criterium, dames en heren, is vrij duidelijk. Als u denkt: dit lijkt wel op een tuinmeublement dan staat u naar grofvuil te kijken. Als u denkt: dit lijkt helemaal nergens

op: dan is het geheid moderne kunst. Vaak ook nog met van die Leonard Huizinga-achtige titels als 'gevangen landschap', 'gebombardeerd ego', 'versteende trots' of 'dansende haat'. Ik hou niet van die kunstwerken waar heel veel tekst en uitleg aan te pas moet komen om te begrijpen wat de kunstenaar bedoeld heeft. Ik zeg maar zo: hoe hoger het uitleggehalte, hoe slechter het kunstwerk. Picasso zei 't al: In kunstwerken moet je niet zoeken, maar vinden.

In Ubbergen is er tot mijn verbazing weinig buitenkunst. Daar moeten kennelijk rotondes voor komen, want rotondekunst is ook helemaal in. In Groesbeek valt het nog wel mee. Ik vind die buitenkunst over het algemeen duidelijk genoeg. Zo is onlangs op de rotonde tussen Bredeweg en het centrum een nieuw kunstwerk neergezet. Een enorme paarse, stalen weergave van een bosbes. Precies zoals kunst moet zijn: het lijkt ergens op, het zet je heel even aan het denken, maar is geen kopie van de werkelijkheid, het is geen nagemaakte bosbes. Een bosbes die zó weergegeven wordt, doet een beroep op de fantasie. Er staat meer dan er staat, zal ik maar zeggen. De bosbes, dat nietige plantje als symbool van oud Groesbeek, bukt zich voorover naar ons in plaats van wij naar de bosbes. En dat is toch een leuk idee.

Over die andere rotondekunst bij Sionshof ben ik wat minder enthousiast. Ik zie daar drie zeilschepen die met elkaar in aanvaring zijn gekomen en die nu, radeloos, met de tuigage aan elkaar vast, wachten tot het gat in de ozonlaag zo groot is dat Groesbeek aan zee komt te liggen en zij richting Nijmegen het ruime sop kunnen kiezen. Ook goed bedacht, maar minder dan de bosbes.

Vroeger werd kunst vooral in kerken en kathedralen weergegeven. Tegenwoordig in de Rabobank, de nieuwe tempel van de nieuwe tijd. De oude tempels gaan dicht: God zweeft dakloos boven Persingen, maar de vernieuwde Rabobank, de tempel van de geldgod, heeft zijn rol

overgenomen. De God van het genieten: Pan is pin geworden. Men kan niet God dienen én de Mammon, staat in de bijbel. Dat klopt: het is de Mammon geworden. Ik weet niet, dames en heren, of het u is opgevallen. Maar als je de vernieuwde Rabobank binnenkomt, dan kom je in een gewijde ruimte. Er heerst een serene rust en je gaat ook als vanzelf zachter praten, fluisteren bijna. Alsof je een kerk binnenkomt. Of nog erger: een museum.

En achterin deze ontzettend verantwoord ingerichte ruimte (van dat geld hadden de filialen in Ooij en Leuth nog jarenlang open kunnen blijven), achter in die ruimte, bij het hoofdaltaar, bevindt zich ons eigen panorama Mesdag. Een ongeveer 15 meter lange weergave van Ubbergen met al zijn karakteristieke kerkjes. Herkenbaar, heel mooi. De skyline van Ubbergen als kunst.

Trouwens, het landschap van Ubbergen is al kunst op zichzelf; Zo moet het ook weergegeven worden. Onveranderd, niets aan toegevoegd, precies zoals het is. Voor jongensogen en kunstogen gelijk. Landschap, zoals een liggend naakt behoort te zijn: bloot en vrouwlijk.

Dank u.

Paul Wilbers, 6 april 2003

foto uit: 'Zing maar mooi jong alt'.

Op 7 maart 2003 overleed in Nijmegen één van de markantste vrienden van de Stichting en collega van Harry:

KLAUS VAN DER LOCHT

Het was niet alleen zijn werk wat hem in Nijmegen geliefd maakte bij publiek en collega's. Geboren in het naburige Duitse Rijnland koos bij deze stad als woon- en werkgebied voor de laatste dertig jaar van zijn leven. Zijn indrukwekkende kennis van literatuur in vele talen en zijn integere, bijna poëtische werk naast zijn zachtvaardige karakter zullen voor altijd in het geheugen gegrift blijven in de hoofden van vrienden en stadsbevolking. Hij werd begraven in zijn thuisland Duitsland waar vele honderden streekgenoten van hem begeleidden naar zijn laatste rustplaats.

Vreemdeling

*Keer op keer
als ik haar schoonheid zag,
vroeg ik zachtjes aan dit land
of ik hier wel komen mag.*

*Wandelend langs slinkse paden
hoorde ik geluidloos nee,
waarom hier? kijk om je heen,
dit is toch het rijk van vee?*

*Het is hier het land van anders,
van de runderen, de schapen,
van de vogels en de mieren
en de egels die hier slapen.*

*Ook de wolken protesteerden
en zonden mij hun waterlast,
een haan die driemaal kraaide,
een zwarte kraai die overkerast.*

*Kreunend wees een boom de uitweg,
en schuchter als een emigrant,
vluchtte ik langs bazenpad
weg uit dierenvaderland.*

Harry van Kuyk

nieuwe reliëfdruk

Ruim vijftig jaar ken ik Harry van Kuyk en volg ik zijn werk. Bijzonder boeiend vind ik zijn witte reliëfdrukken zoals bijvoorbeeld 'De geboorte van de lijn' uit 1988. Op acht prenten geeft hij het ontstaan van een rechte lijn vorm. Deze acht prenten hangen naast elkaar in onze kamer. Door de steeds veranderende lichtinval of lichtbron brengt dit nieuwe nuances teweeg op de prenten.

Of het een rechte lijn is, de cijfers van 1 tot 0, het hele alfabet, een oase in de woestijn, of lijnen van een deel van het vrouwelijk lichaam, ze veroorzaken een geweldige sensatie steeds weer als ik ernaar kijk.

De laatste acht jaren denk ik houdt Harry zich bezig met het landschap van de Ooijpolder, veelal in pastel uitgevoerd. Steeds vroeg ik hem: 'Hoe is het met je 'witte prenten' inspiratie'?

In De Gelderlander van 2 april j.l. zag ik tot mijn grote vreugde een foto van een nieuwe witte reliëfdruk van Harry van Kuyk. Hij heeft deze prent gemaakt en aangeboden aan het bestuur van de Stichting 'Het Kerkje van Persingen'. De gehele opbrengst van de verkoop van de prent in een oplage van 100 exemplaren stelt Harry beschikbaar voor de financiering van de aankoop van een 'Lindsenorgel' uit 1861.

Boven in de prent zien we het kerkje van Persingen in een landschap afgebeeld en vanuit het kerkje komt ons een cascade van orgelklanken tegemoet.

De prent, in een oplage van 100 exemplaren kostte €70,-, ingelijst €135,-. De gehele oplage was in vijf weken uitverkocht en het eindbedrag mocht voor het kerkje de sluitpost worden bij de aankoop van hun historische aankoop.

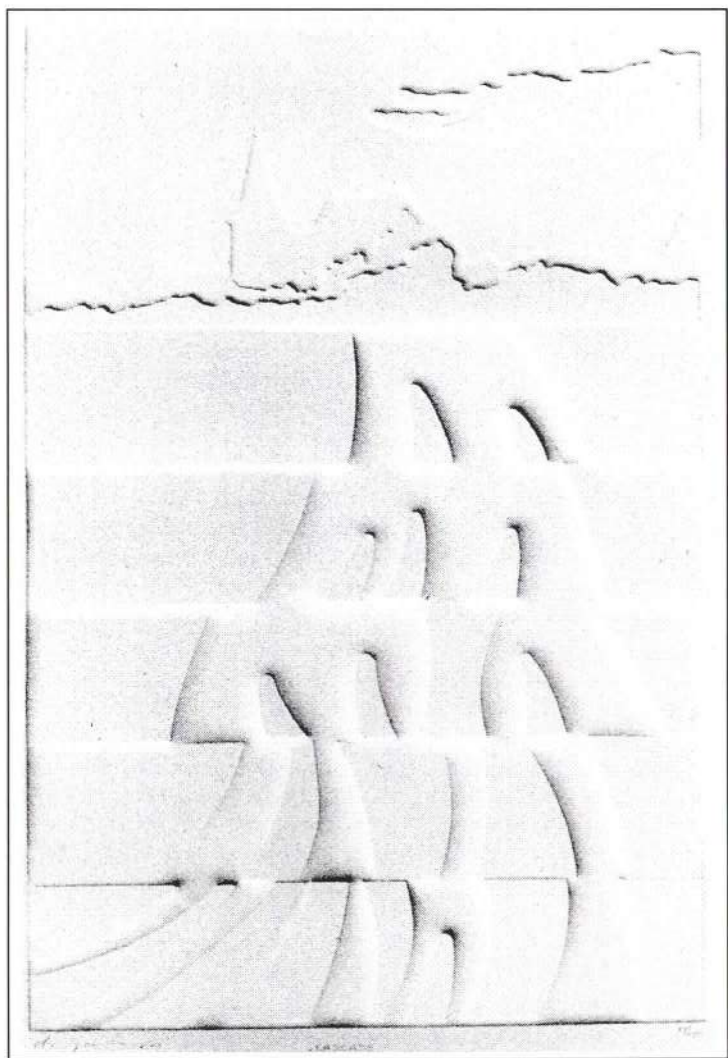

foto: Frans Kup

tien vragen

De vragensteller in dit nummer van de nieuwsbrief is deze keer Kees van Katwijk, bij de vrienden van de Stichting beter bekend als een van de initiatiefnemers ervan en momenteel Penningmeester.

Kees en Harry kennen elkaar al menig decennia. Oorspronkelijk komt Kees uit het onderwijs en in het bijzonder het management daarvan.

Zijn aandacht en liefde voor het besturen in het algemeen leidde tot bemoeienis met de politiek. Ook op dat gladde pad verdiende hij rijkelijk zijn sporen. Van gemeenteraadslid van een Gelders dorp tot het jarenlang invullen van het wethouderschap annex loco-burgermeester van 's Hertogenbosch is daar het bewijs van.

K. Met welk werk ben je momenteel druk en word je niet gestoord van en door weer een serie vragen?

H. Na tien weken gewerkt te hebben aan de sponsorrent ten behoeve van een schitterend Lindsen-orgel voor het kerkje van Persingen, een tijd waarin weinig ruimte was voor ander werk, had ik er een beetje genoeg van. Veel vrijblijvend werk als het snijden van vele passe-partouts, opruimen en opnieuw inrichten van het atelier, kortom, dingen die je gewoonlijk uit kunt stellen maar toch ooit moeten gebeuren ben ik weer begonnen aan het werk dat nodig is om NOVAnu op poten te zetten. Ook met die enorme klus komen dingen voor die niet direct met mijn werk te maken hebben. Al met al, ik ben een beetje aan het freewheelen. En wat die 'storingen' betreft, als je op mijn leeftijd niet meer gestoord wordt door bezoekjes, telefoontjes of andere interrupties, ben je hartstikke dood en vergeten denk ik. Daar ik dat niet bewijsbaar ben probeer ik die onverwachte dingen te integreren. Dat wil zeggen dat je de mogelijkheid gaat benutten momenten van niet-werken te gebruiken om even de koortsachtigheid waarin ik meestal bezig ben wat weg te laten ebben. Bovendien, de grote Johan Wolfgang Goethe schreef eens dat als er niet meer gevraagd wordt het einde van alles in zicht komt.

Ik ben het daar volkomen mee eens wat natuurlijk meebrengt dat je vragen wel moet toelaten om niet te verzanden in een erudiet gelijk. Dus, kom maar op met vragen...

K. Voor velen ben jij de kunstenaar van de witte prenten. Liefhebbers van deze prenten hebben lang moeten wachten op een nieuw werk in deze vorm, de onlangs gedrukte Cascade. Mogen we binnen afzienbare tijd nog weer nieuwe reliëfdrukken tegemoet zien?

H. Ja ja, die witte reliëfdrukken van mij. Ze hebben mij bijna letterlijk over de hele wereld gebracht. Nationaal en internationaal was het een enorm succes en ik genoot ervan. Die periode heeft een ingewikkelde voorgeschiedenis, een technisch en artistiek begin maar merkwaardig genoeg geen echt einde. Ofschoon succes aan je blijft kleven of je wilt of niet, veranderde langzaam de aard van mijn werk. Niet dat ik er op gezette tijden niet aan dacht. De aard van succes mag je eigenlijk niet wijzigen in de zakelijke zin. Toch gebeurde dat ongemerkt. Zonder spijt overigens omdat het verlaten van een druksysteem dat ik zelf ontwikkelde, het anderspit delfde door een nieuwe uitdaging. De bagage die ik mijn witte werk meegaf was esthetisch en emotioneel en buiten de realistische werkelijkheid. Waarschijnlijk omdat ik opnieuw geconfronteerd werd met de schoonheid van het landschap om mij heen en mijn vermogen en verlangens dat weer eens traditioneel weer te geven deed ik dat ondanks het succes van mijn witte werk. Die beslissing was even meedogenloos voor de liefhebbers ervan als avontuurlijk voor mij. Dat wit bleef mij natuurlijk boeien maar ik kon er op dat moment niet mee uit de voeten. Blijkbaar was daar een duidelijke vraag voor nodig. En die kwam en was de reden dat ik er nog eens een keer aan begon. Daaruit is 'Cascade' geboren. Het succes daarvan was even

overrompend als tevredenstellend dankzij het doel: een forse bijdrage te willen leveren bij de aankoop van een prachtig kerkorgel. En dat succes zorgde er weer voor dat ik inderdaad volgend jaar vertegenwoordigd ben met een reliëfdruk in de grafiekmap van overigens hetzelfde kerkje: 'Grafipersingen'. Zo zie je maar, zeg nooit nooit!

K. Aandacht in de pers is een fantastische hulp, schrijf je in Nieuwsbrief no. 7. Wat m.i. zeker aandacht zal krijgen, is een overzichtstentoonstelling van je werk. Wil je je medewerking verlenen als zo'n tentoonstelling wordt georganiseerd?

H. Het begrip overzichtstentoonstelling is volgens mij tweërlei: of het is een inventarisatie, een in meer of mindere mate een volledig overzicht van wat een kunstenaar zijn leven zoal gemaakt en gedaan heeft wat dan het publiek wordt aangeboden als een soort postuum erbewijs omdat ze het bij leven vergeten zijn. Of het is een incompleet beeld van een kunstenaar die nog niet klaar is met zijn werk om de simpele reden dat hij nog steeds springlevend is.

Meerdere malen is mij zoiets gevraagd maar ik weigerde diplomatiek doch beslist. Ik heb nog steeds het sterke gevoel dat ik zelfs na een halve eeuw redelijk vlijtig te zijn geweest niet klaar ben met mijn werk en er dus geen sprake kan zijn daar een totale indruk van te geven.

Bovendien wil ik vrienden, belangstellenden en liefhebbers van mijn werk niet door zoiets een indruk geven van 'Ziezo, dat was het dan'. Zo'n 'serenade', want dat is het toch, komt handelaren en veilinghouders goed uit maar ik weet zeker dat ik mij bij zo'n gelegenheid zal voelen als een kat met zeven staarten in een zaal vol schommelstoelen.

Maar ja, met de jaren is er ook een lichte mildheid in mij leven geslopen waardoor mijn harde 'nee' niet meer zo stevig in de schoenen staat. Om zoiets echter op poten te zetten is echter een maandenlange speurtocht noodzakelijk naar waar alles is plus de noodzakelijke verzekerings-, catalogus- en publiciteitskosten die nodig zijn om maar niet te spreken van bezuinigingen welke de musea moeten betrachten.

Maar toch en kortom: als ik serieus en nu voor iets dergelijks gevraagd zou worden is er een gereede kans dat ik mijn medewerking toezeg.

K. In nieuwsbrief no. 5 staat een illustratie voor het nog te verschijnen boek NOVAnu. Het wordt, begrijp ik, een kapitale uitgave. Kun je iets vertellen over de ontstaansgeschiedenis, waar het aan te wijzen is dat het boek nog verschijnen moet en waarom je zo eigenwijs bent externe voorfinanciering af te wijzen?

H. Grafinu, Een vrouw een landschap, Nymph en Gratie, vier boeken van mij over vrouwen. Een onderwerp waarover, noch de kunsthistorie, nog ik, uitgepraat of artistiek 'af' gewerkt komen. Het naakt heeft door de geschiedenis heen kunstenaars op veel terreinen geboeid en geïntrigeerd, dus ook mij. Het weergeven er van, iets wat door religie en hypocrisie al eeuwen met argusogen wantrouwend bezien is, heeft een geschiedenis met nogal wat hobbels. Zo'n hobbel ben ik tegengekomen in mijn visie en de illustratie daarvan. Tot op heden hebben alleen (goede) fotografen min of meer kans gezien om in beeld te brengen hoe vrouwen fysiek en geestelijk veranderd zijn. Terwijl de voorbeelden er van maar al te duidelijk zijn. Zelfbewustzijn, mode, sport maar vooral trots zijn zichtbaar geworden maar hebben tot op heden nauwelijks invloed gehad op de kunst.

Hoe wonderschoon ook vele naakten zijn die heden ten dage gemaakt worden, de terughoudendheid van de historie is zichtbaar. Echter, die terughoudendheid is zo goed als niet meer te ontdekken bij de vrouw van vandaag, zeker niet in bij het tonen van hun fysieke schoonheid en gedrag.

En dát is nu precies mijn leidraad voor mijn nieuwe uitgave NOVAnu. Respect en zorgvuldigheid zijn de uitgangspunten die veel voorwerk eisen, illustratie, tekst en vormgeving een enorme klus. Ik tel niet in mijn werk maar ben er zeker van dat ik op dit moment al meer dan tweehonderd tekeningen maakte waarvan misschien straks een vijfde deel gebruikt zal gaan worden.

Je spreekt van 'kapitale' uitgave, wel, dat is het en de risico's die daar aan vastzitten wil en kan ik niet afwentelen op personen of instellingen. Dat mag eigenwijs genoemd worden maar de verantwoordelijkheid voor mogelijk risico wil ik in eigen hand houden.

En dat kan ook zakelijk fatsoen genoemd worden hoewel dat begrip nogal gedevalueerd is de laatste jaren.

Kinderportret

Harry van Kuyk, monotype, ca. 1986

K. De Vriendenprent 2003, de drie-kleurendruk van het Mexicaanse jongetje, roept bij mij de vraag op of je ooit, wel of niet in opdracht, portretten hebt gemaakt. Zo ja, van wie, zo nee, waarom niet?

H. Ja, die dingen heb ik inderdaad vrij veel gemaakt. Heel lang geleden uit armoede en een beetje drijvend op techniek en routine. Iedereen vond ze prachtig maar het heilige moeten werd ten slotte desastreus. Steeds vaker kwam het voor dat ik dierbare overledenen moest portretteren die tot overmaat van ramp meestal ongelofelijk veel pret leken te hebben van het feit dat ze er niet meer bij hoorden door vanaf een foto breeduit naar mij te lachen.

Doden behoren niet te lachen vond ik. En, natuurlijk, kinderen. Niet van die gewone ongedurige en brutale drammertjes maar kleuters die volgens de ouders de mooiste, de liefste en braafste kotertjes waren van het Westelijk halfmond. Wel, vergeet dat maar. Het bloed, het zweet en de tranen kwam niet verder dan een minimumuitkering per zes stuks... Dat duurde tot er op een (rare) dag weer zo'n verzoek op mij afkwam.

Portret van een zakenman
Harry van Kuyk, monotype 1986

Het waren echt wel aardige mensen daar niet van dus zei ik ja. Er was alleen een maartje aan die opdracht: het kind kon niet komen en zou ten verre huize moeten poseren. Nou ja, toch maar doen.

Gewapend met spullen toog ik een heel eind van huis. En daar deed ik een ontstellende ontdekking. Het jongetje, een jaar of zes, was zo zwaar gehandicapt dat hij zijn treurige leven sleet in een looprek met een deksel erop. De realiteit van het gebeuren zal ik verder maar verzwijgen maar ik was nergens meer, radeloos ondanks de liefde die de ouders had bewogen om mij te vragen daar een portret van te maken.

Ik weet echt niet meer hoe ik het voor elkaar gekregen heb om hen ervan te overtuigen dat het mij volslagen onmogelijk was die opdracht uit te voeren.

Weken lang is dat beeld niet uit mijn hersens gegaan met als gevolg dat ik het nooit meer heb gedaan. Geen doden, geen kinderen....

K. Interesseert het je wie de verzamelaars van je werk zijn en waarom ze het willen aanschaffen?

H. Wel, wel. Je moest beter weten na zo'n dertig jaar. Natuurlijk blijft mijn interesse in die mensen al verdwijnen er soms uit mijn gezicht. Vaak zijn het dan hun zonen of dochters die de relatie voortzetten. Het waarom van aanschaffen is dan bij die jonge mensen niet zo moeilijk te raden. Het verhaal van de paplepel en zo. Daar ben ik natuurlijk bijzonder blij mee al kom het ook niet vaak voor.

Nog steeds zijn er musea die vele jaren geleden werk van mij in hun bezit kregen en nieuwsgierig blijven naar wat ik heden doe. Het waarom is ook daar duidelijk omdat ontwikkelingen zichtbaar zijn en daarmee hun collectie meer dimensie krijgt. Dat is voor privéverzamelaars dus ook niet oninteressant. Zo blijven wij elkaar kennen.

K. Bewaar je van elke prent een exemplaar voor je zelf of verkoop je alles, of geef je (te) veel weg? Heb je spijt bepaald werk niet voor jezelf bewaard te hebben en zo ja, kun je daar een voorbeeld van geven?

H. Uit bijna alle perioden van mijn leven is wel iets bewaard maar ik heb nooit de behoefte gehad om via de dingen die ik maakte een soort archief aan te leggen of om mijn curriculum vitae aan te vullen met tastbare zaken.

Natuurlijk zijn er werken van mij waarbij ik denk: dat had ik eigenlijk nooit moeten verkopen. Maar aan de andere kant daarvan moet ik vaststellen dat de eigenaren daarvan decennia lang daar groot plezier aan hebben beleefd.

Slechts één of tweemaal in mijn leven is het voorgekomen dat ik werk van heel lang geleden kon terugkopen. En dat met groot plezier. Toen een goede vriend van mij die mij zo'n veertig jaar 'bijhield' met werk voor zijn verzameling, kleiner ging wonen en ik voor de laatste maal in zijn enorme en ook voor mij vertrouwde huis kwam werd ik nogal sentimenteel bij het weerzien van twee erg grote kleurendrukken (unica). Wie schetst mijn verbazing toen een paar weken later die man bij mij thuis kwam en als 'verrassing' die twee werken mij ten geschenke aanbood! Dan gaat er toch iets door je heen en niet alleen maar om de hoge prijs die hij er ooit voor betaalde.

Uit de tijd dat ik die maakte had ik zelf niets meer. En het bewijs van echte vriendschap dat hij mij gaf, is bij vele andere vrienden de oorzaak geweest dat ik degene was die vrij vaak werk weggaf.

Spijt? Integendeel. Zo was het goed en dat gevoel er van is gebleven.

K. Zijn er nog galerieën die werk van jou in stock hebben en kun je voor verzamelaars onder de vrienden daarvan namen en adressen geven? Is er anderszins nog ergens vroeger werk van je te koop?

H. Nee, niet meer. In 1992 liep mijn laatste contract met een Amerikaanse galerij af. Ik kreeg nog wel de aanbieding het te verlengen maar had eigenlijk niet meer zo de behoefte. Toen ook nog Bram Volkers in Amsterdam na vijftien jaar stopte met zijn Galerij Asselijn stopte ik op mijn beurt met tentoonstellingen in andermans beheer. Het is best mogelijk dat er aan de andere kant van de oceaan nog galerijen zijn die wat werk van mij hebben achtergehouden maar dat weet ik niet. Bovendien was dat werk hun eigendom door aankoop in plaats van het in die irritante commissie te nemen.

Heel zelden komt er wel eens werk van mij op de veiling. Als het een van mijn boeken is is dat zelden compleet en dus van geen waarde.

De voorzitter van de stichting Harry van Kuyk is daar beter in geïnformeerd en is dan ook regelmatig te vinden in veilinghuizen. Losse werken als pastels, olieverfschilderijen of grafisch werk is ook hij echter nog nooit tegengekomen.

K. Welke vraag had je van mij verwacht en niet gesteld gekregen?

H. In het concept van de rubriek 'Tien vragen aan...' ligt niet besloten welke vragen wel of niet gesteld mogen worden. Dus verwacht je er geen met een bepaalde strekking. Wat wel mogelijk is dat een bepaalde kwestie door een bepaald karakter aan de orde gesteld wordt.

Ik zou niet verbaasd geweest zijn als je mij de vraag gesteld had waarom dat er van mij praktisch geen foto bestaat zonder een glas bier of sigaret in mijn hand, of in ieder geval zoiets in mijn buurt.

Waar mogelijk is jouw hand vaak gevuld met een elegant glas waarin een of andere delicate Franse wijn. Wat ik bij een connaisseur zoals ik je ken, mis, is een prachtig geringde Davidoff of een Cubaan in je andere hand. Ik ben een liefhebber van het aardse bier en een ordinair sjekkie...

K. Ten slotte, Harry, wat is het geheim van je tomeloze energie?

H. Misschien maak ik wat economischer en gedisciplineerder gebruik van de tijd die mij ter beschikking staat. Het begrip 'tomeloos' past dan minder in het vocabulair van mijn tijdsindeling.

En het begrip 'energie'? Ik denk dat dit bij mij voornamelijk tussen mijn oren zit, niet in spieren of de conditie daarvan.

De echte motor die mij drijft zowel voor lichamelijke als geestelijke inspanningen wordt gevoed door idealen, willen, kunnen en plezier.

Ook verantwoordelijkheid voor wat ik doe ten opzichte van de maatschappij waarin ik leef, speelt natuurlijk een rol.

Als je bij machte bent, de opleiding daarvoor hebt gehad, om iets te doen wat niet iedereen doet en je hebt het besef dat wát je doet een bijdrage kan leveren aan het ontsnappen aan de absolute noodzaak van de dagelijkse dingen door het leven wat te 'versieren' voor jezelf en voor anderen is dát je verantwoordelijkheid.

Neem dit niet al te letterlijk. Geëxalteerdheid is mij vreemd maar als je het ordinair wilt horen: ook ik hou er van op mijn dagelijkse brood wat beleg te zien. En dat kost, om het nóg wat burgerlijker te maken, gewoon geld!

COLOFON

De nieuwsbrief is een uitgave van de Stichting Harry van Kuyk en verschijnt minstens twee maal per jaar voor de leden van de stichting. Voor nieuwe leden worden voorgaande nummers toegevoegd, zolang de voorraad strekt. Bijdragen of vragen voor de nieuwsbrief zijn welkom bij de redactie.

Voorzitter: Hans Groothuijse,
Verbindingsweg 7,
6573 BS Beek/Ubbergen

Secretariaat: Martiene Visser - ter Horst,
Van Limburg Stirumweg 28,
6861 WL Oosterbeek

Pennigmeester: Kees van Katwijk
Hintham 85,
5246 AD Rosmalen

Banknummer: RABO BANK 12.19.19.072 's Hertogenbosch

Lid van bestuur: Marie-Antoinette
van Kuyk-Minis
Prins Willem Alexanderstraat 11,
6576 BK Ooij/Ubbergen

Lid van bestuur: Hans Mojet
Grotestraat 39B
6653 BJ Deest

Anno 1751

Hotel Restaurant

„'t Spijker”

De eminence grise onder de hotels
(maar heel goed bij de tijd)

Rijksstraatweg 191 - 6573 CP - Beek Ubbergen